

BLÅ-, GRØN- OG HVIDBOG

Aktionsplan for vækst (udkast)

Udkast til aktionsplan for vækst i Sønderborg

Udarbejdet på baggrund af input fra deltagere på Vækstworkshop 4. marts 2014

Indholdsfortegnelse

Deltagere på vækstworkshop	4	Bright life business	9
Introduktion til blå-, grøn- og hvidbog	5	Ambition	9
Hvorfor en blå-, grøn- og hvidbog?	5	Årsag	9
Sønderborgs vækstområder	5	Mål 2017	9
		Erhvervsaktiviteter	9
Sønderborgs erhvervsvision og rammefortælling	6	Bright city business	10
Formål	6	Ambition	10
Erhvervsvision 2020	6	Årsag	10
Rammefortælling for erhvervsindsats i sønderborg	6	Mål 2020	10
Erhvervsvisionen som strategihus	7	Erhvervsaktiviteter	10
Sønderborgs styrker	7		
Ressourcer til erhvervsindsat	7	Sønderborgs kobling til de nationale vækstteams	11
Bright green business	8	Organisation bag samlet erhvervsindsats sønderborg	12
Ambition	8	Vækstråd	12
Årsag	8	Forretningsudvalg	12
Mål 2017	8	Ledelse	12
Erhvervsaktiviteter	8		

Deltagere på vækstworkshop

Bent Jensen	Linak
Carl Holst	Region Syddanmark
Erik Lauritzen	Borgmester Sønderborg Kommune
Erling Duus	Industrigruppen
Finn Carlsen	EUC Syd
Henrik Raunkjær	Industrigruppen
Horst Günter Rubahn	SDU
Jes Andersen	SET
Kjeld Kückelhahn	Forskerparken Syd
Martin Skovmand	Sønderborg Kommune
Michael Holst	Sønderborg Kommune
Michael Saxtorph	Sønderborg Havneseelskab
Mikkel Hemmingsen	Region Syddanmark
Ole Damm	ProjectZero
Ole Fruekilde Madsen	ProjectZero
Ole Wandahl Stenshøj	Sønderborg Kommune
Per Have	Bitten & Mads Clausens Fond
Per Lachenmeier	SET
Peter Rathje	ProjectZero
Preben Birr-Pedersen	Lean Energy Cluster
Simon Faber	Borgmester Flensborg
Stephan Kleinschmidt	Sønderborg Kommune
Søren Bonde	Sønderborg Kommune

Introduktion til Blå-, grøn- og hvidbog

Sønderborg Kommune udformer sammen med en række lokale og regionale aktører fra erhverv og uddannelser en Blå-, grøn og hvidbog, der samler nye og eksisterende erhvervsaktiviteter for at accelerere vækst, skabe flere arbejdspladser og tiltrække ny arbejdskraft til ledige stillinger i Sønderborg. Den bygger videre på kommunens erhvervsfremmestrategi med konkrete indsatser og er baseret på en fælles indsats mellem kommune, erhvervsliv, uddannelser og universiteter. Blå-, grøn og hvidbogen er produceret med afsæt i Sønderborg Kommunes indtægtsanalyse 2013 (Niras, august 2013), Masterplan for iværksætteri (2014) og Sønderborg Turisme- og potentialeplan (2014-2020).

Hvorfor en Blå-, grøn- og hvidbog?

Blå-, grøn og hvidbogen skal sikre flere job, tilflyttere og virksomheder fra nu og med en stigning hvert år ved at have:

- En overordnet erhvervsvision med klare mål for hele Sønderborgs vækst
- en prioriteret aktivitetsplan, der sikrer, at Sønderborg når sine strategiske mål
- en fælles kernefortælling, der sikrer, at det unikke ved Sønderborg er kendt lokalt, nationalt og internationalt
- en organisering, der samler alle erhvervsaktørerne under et overordnet vækstråd og en ledelse med tre erhvervsområder.

Sønderborgs vækstområder

Blå-, grøn og hvidbogen har tre erhvervsområder svarende til sporene i erhvervsfremmestrategien. Mål og indhold for områderne er beskrevet i dette dokument.

- Bright Green Business: Klima og energi
- Bright Life Business: Uddannelse og iværksætteri
- Bright City Business: Handel, servicekultur, og turisme

Om Bright green business

– verdens centrum for energieffektive løsninger

Bright green business dækker Sønderborgs virksomheder og organisationer inden for klima- og energi, dvs. energiteknologi og energiløsninger, som bidrager til grøn omstilling af energi- og transportsystemet samt reduceret energiforbrug. Sønderborg har Project-Zero-visionen om at være CO₂-neutral i år 2029 – et fyrtårn, der skal generere vækst og arbejdspladser.

Om Bright life business

– et internationalt powerelektronik centrum for iværksættere og studerende

Bright life business dækker Sønderborgs virksomheder og organisationer inden for iværksætteri og uddannelser. Dvs. aktører, der arbejder med at øge innovation og iværksætteri og gøre Sønderborg til en attraktiv destination for opstartsvirksomheder samt danske og internationale studerende.

Om Bright city business

– et europæisk centrum for handel, service, kultur, og turisme i verdensklasse

Bright city business dækker Sønderborgs virksomheder og organisationer inden for handel, service kultur, og turisme. De tilbyder service, salg og oplevelser til virksomheder, til det offentlige og til borgere og arbejder for at gøre Sønderborg til en attraktiv destination. Kulturkompasset 2020 vil medvirke til at gøre kulturen til en vækstmotor i samspil med viden, forskning, uddannelse, politik og erhverv i Sønderborg.

Afleveret masterplan Handel og turisme

Sønderborgs erhvervsvision og rammefortælling

Formål

En fortælling om Sønderborg kommune, der samler byens erhvervsområder og deres aktører indadtil om en udadvendt fortælling, der tiltrækker erhvervsliv, penge og personer til Sønderborg.

Erhvervsvision 2020

Sønderborg – porten til forretning i Europa og verden

Altid først og størst med intelligent energi

Globalt kraftcenter for powerelektronik

International by med verdensklasse natur- og kulturoplevelser

Rammefortælling for erhvervsindsats i Sønderborg:

Sønderborg lyser op på Danmarks- og Europakortet som et område med store, globale tekniske produktionsvirksomheder, en førerposition inden for intelligent energiforbrug, et internationalt videns- og universitetsmiljø og den særlige Sønderborg ånd: Kombinationen af lokal stolthed, globalt udsyn og konstant handlekraft.

Sønderborg er drevet af begejstring – ikke mindst over, hvordan teknologi og naturvidenskab kan bruges til at skabe et bedre liv. Mange rejser til Sønderborg for at se, hvordan borgere, institutioner og virksomheder i fællesskab omstiller verden til en bæredygtig, CO₂-neutral fremtid. Verdens virksomheder, bygninger, byer, borgere, transportsystemer og fødevarerproduktion har behov for at reducere energiforbrug. Klodens klima har afgørende behov for CO₂-reduktion. Med energi brugt intelligent kan alle virksomhedsledere, borgere og politikere spare penge og reducere CO₂. Sønderborg er til rådighed for hele verden som et fuldstændig unikt test- og demonstrationsområde for energi, der bruges intelligent. Sønderborg kobler problemer med energispild til nye produkter og den nyeste it og forskning, så der leveres intelligent energiforbrug og -styring, som kan sælges globalt.

I Sønderborg er der højt til loftet og mulighed for at styrke sin forretning med support fra et globalt frontrunner erhvervsliv og med iværksætterfaciliteter og services, der er second to none i Danmark. Er du iværksætter eller en virksomhed, der har brug for teknologi-, faciliteter og ekspertrådgivning på udvikling af dine produkter og services, så er Sønderborgs

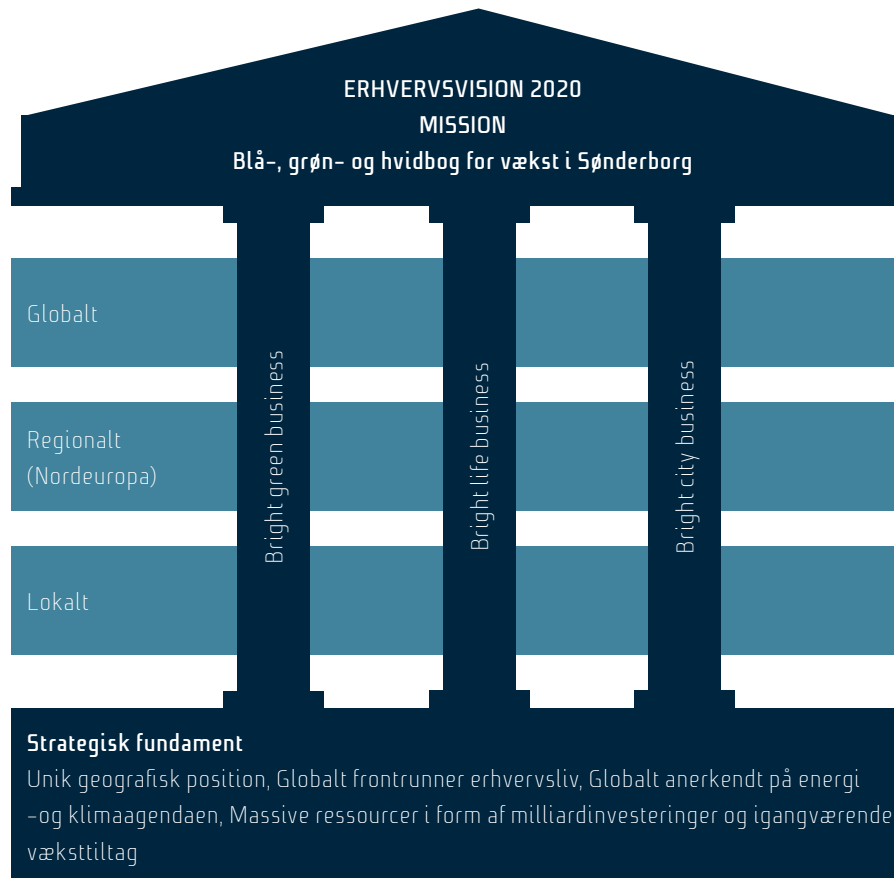
særlige iværksættermiljø Danmarks mest effektive. Her findes nogle af Danmarks mest erfarne hjerner samlet til at tilføre deres ekspertise til din iværksætterdrøm eller opstartsforretning. Sønderborg vil være globalt kraftcenter for powerelektronik og tiltrække de bedste ingeniører og forskere til områdets virksomheder og universiteter.

Sønderborg har helt særlige muligheder for at udfolde sig som besøgende i en kort periode. Sønderborgs store kultur- og videnscenter Alsion, som ligger ned til vandet midt i byen, byder på unikke kulturoplevelser. Det er blandt andet her, landsdelens symfoniorkestre har hjemsted i en førsteklasses koncertsal. Den modsatte havnebred udvikles efter en plan af verdensarkitekten Frank Gehry med innovative virksomheder, multikulturhus og hotel med water park, som også bliver udstillingsvindue for byens grønne ansvarlighed. I Sønderborg er alt tilpasset den moderne turists livsstil og behov, og byen og området og giver unikke muligheder for grønne oplevelser, hvad enten det er med verdensledende energi- og klimainitiativer i byen, eller når det gælder omegnens sønderjyske landskab, natur og historie. Fem fyrsteslotte i området og den historiske slagmark på Dybbøl er blot dele af en betydningsfuld og spændende kulturarv, der også folder sig ud i et væld af lokale traditioner og moderne gastronomiske og kulturelle kvalitetsoplevelser.

I Sønderborg tænker man stort og handler konkret – sammen. Hvis du trives et sted med mindreværd og mangel på ambition, så skal du ikke tage til Sønderjylland. Hvis du derimod vil have blikket rettet mod mennesker, markeder og muligheder ude i verden, så tag til Sønderborg. Her er en unik geografisk position med beliggenhed nær Tyskland og nem adgang til hele verden via Sønderborg Lufthavn plus effektive motorvejs- og togforbindelser.

Sønderborg er Danmarks port til Europa. Her har historisk afgørende slag udspillet sig, men fortidens krige og fjendskaber er i dag afløst af venskab og forretning i en mønstermodel for samarbejde i grænseregionen. Samarbejdet med Nordtyskland binder Sønderborg tæt sammen med resten af Europa i fortid og fremtid og gør den til en særligt internationalt orienteret by.

Vision og mission

Sønderborgs styrker

- Stærkt teknisk miljø med industrier og produktionsvirksomheder
- Uddannelser, der tiltrækker unge studerende og leverer kandidater til virksomhederne
- Internationalt universitet
- Omfattende mentornetværk for nye iværksættere
- Klyngenetværk (CLEAN), der kobler Sønderborg til resten af Danmark og ud i verden

- Samarbejde med Tyskland
- Triple helix samarbejde mellem universitet, virksomheder og det offentlige
- Attraktive naturomgivelser
- Sønderborg er autentisk – vi gør, hvad vi siger, og siger, hvad vi gør.
- Gunstig geografisk beliggenhed nær Tyskland og nem adgang til hele verden via Sønderborg Lufthavn
- Internationalt mindset, der bringer Sønderborg ud i verden og verden ind i Sønderborg
- Stærk detailhandel med høj omsætning sammenlignet med nærliggende byer og kommuner
- Udbredt enighed om Sønderborgs styrker
- Lokale virksomheder har en helt særlig social ansvarlighed over for klima, miljø, arbejdspladser, uddannelser og byens kvalitet

Styrkerne er identificeret på Vækstworkshop 4. marts 2014.

Ressourcer til erhvervsindsats:

Sønderborg har et stærkt afsæt for yderligere vækst i kraft af en lang række igangværende erhvervsaktiviteter og betydelige investeringer, der vil forstærke Sønderborgs vækstområder.

- Ca. 2 mia. DKK i eksisterende og kommende investeringer i udviklingen af Sønderborg havn, nyt shoppingcenter og Alsion, Syddansk Universitet
- Nyt luftfartselskab Alsie Express samt potentielle nye internationale ruter fra Sønderborg Lufthavn
- ProjectZero-visionen for 2029, der indebærer global branding, lokale investeringer, clean tech innovation og erhvervsturisme
- Masterplan for iværksætteri, der samler de lokale ressourcer i form af fysiske faciliteter, investeringsmuligheder og iværksættersupport fra mentorer, sparringspersoner og rådgivere.
- Kulturstrategi i form af Kulturkompasset 2020, der gør kultur til en vækstmotor for Sønderborg

Bright green business

Klima og energi

Ambition

Sønderborg bliver verdens kraftcenter for energieffektivisering ved, at Sønderborg er udviklings- og testområde for kommercielle løsninger på globalt energispild og klimaproblemer.

Årsag

Globale klimaforandringer og ressourceknaphed medfører nye behov for energieffektive løsninger overalt i verden. Sønderborg har unikke kompetencer inden for energieffektivisering og er parat med eksisterende teknologier til et enormt globalt marked, der har et stigende potentiale. I kraft af sin ambitiøse ProjectZero-vision stiller Sønderborg sig til rådighed som problemløser og demonstratorium for fremtidens grønne løsninger.

Mål 2017

- Tiltrække 10 nye virksomheder i perioden 14 -17
- Samlet årlig energireduktion på 7+ % hos erhvervsliv, borgere og kommune
- Eksisterende SMV'er skal vækste med xx %

Erhvervsaktiviteter

ProjectZero

- Eksekvering af Roadmap2020 kan give op mod 700 job i perioden frem mod 2020 (jf. Roadmap2020)
- Realiseringen af Roadmap2020 er beregnet til at medføre over 600 mio. kr. i årlige investeringer (jf. Roadmap2020)

CLEAN Challenge

1. Sønderborg vil energieffektivisere med 7 % årligt
2. Globale problemer med energispild kan løses i Sønderborg
3. CLEAN Challenge: Via global konkurrence indhentes 50 udfordringer til Sønderborg i form af konkrete projekter, der skal løses
4. Sønderborg udvælger de mest interessante inkl. deres business cases og finder løsninger på 10-15 relevante projekter, der giver forretning lokalt
5. Løsninger findes og udføres af lokale virksomheder og talenter fra iværksættermiljøet og universiteterne
6. Go to market strategi: Løsningerne får 'Certified by ProjectZero' stempel

Bright life business

Uddannelse og iværksætteri

Ambition

Sønderborg vil være globalt kraftcenter for powerelektronik og tiltrække de bedste ingeniører og forskere til områdets virksomheder og universiteter.

Årsag

Powerelektronik udgør en unik nicheposition, hvor Sønderborg kan konkurrere med hele verden i kraft af sine lokale industrivirksomheder og Syddansk Universitet. Med powerelektronisk teknologi kan Sønderborg udvikle produkter inden for bright green business til et stigende globalt marked.

Mål 2017

- Eksisterende SMV-virksomheder i Sønderborg: Yderligere vækst på 0,5 mia. kroner
- Nye virksomheder: 5 nye vækstvirksomheder = omsætning på 250 mio. Kr.
- Nye job: 250
- Nye borgere og studerende : 120 ingeniørstuderende (=30 flere pr. år end 2014)

Erhvervsaktiviteter

Udfordringer: Besæt de 100 ledige ingeniørstillinger og implementer masterplanen for iværksætteri

Tiltrække højtuddannede med fokus på ingeniører

1. Strategisk samarbejde mellem SDU og med de steder, hvor man uddanner powerelektronikingeniører. Inkl. udvekslings samarbejder.
2. Egenproduktion af kandidater fra SDU.
3. Best brains, talent attraction, Work – live – stay
4. Markedsføring af uddannelser med fokus på Nordtyskland og Vestdanmark

Eksekvering af Masterplanen for iværksætteri

- Masterplanen skal fastlægges i et kommende vækstråd
- Hold et specifikt fagligt fokus: powerelektronik
- Elitær tankegang – fokuser på at udvikle de allerbedste iværksættere. Operer med en selektiv screening af nye iværksættere. De skal opleve en kommerciel og elitær tilgang – for dem handler det handler om at få stor succes med deres produkter og tjene penge
- Tiltræk iværksættere ved at Sønderborg stiller sig til rådighed som test- og udviklingsmarked for deres produkter.

Uddannelserne vil: SDU vil forstærke samarbejdet med udviklingscheferne i virksomhederne. EUC Syd vil skabe uddannelser, der understøtter vækstpotationer.

Virksomhederne vil: Stille sig til rådighed for ny forskning & udvikling og øge synligheden og samarbejdet om egne udfordringer og innovationsbehov.

Kommunen og regionen vil: Skabe ét kontaktpunkt for erhverv og uddannelser. Kommunen vil være demonstratør for virksomheders løsninger og produkter.

Bright city business

Handel, service og turisme

Ambition

Erhvervsturismen skal målrettes, så den dækker virksomheder og deres kunders behov og så den integreres med energi- og klimainitiativer i byen. Privatturismen skal vækste ved at matche den moderne turists livstil og ønsker med Sønderborg og omegns unikke turistpotentialer

Årsag

Massive investeringer i haveområdet samt gunstige infrastrukturelle forhold gør Sønderborg attraktiv og tilgængelig for alle. Sønderborg har en unik position inden for bright green business, som kan tiltrække flere erhvervsturister, der vil se frontrunner clean tech løsninger demonstreret i fuld skala. Den særlige beliggenhed i naturskønne, kystnære omgivelser og de historiske seværdigheder gør Sønderborg og Als til en oplagt destination for privatturister fra især Tyskland, Sverige og Norge, men også Kina og Rusland.

Mål 2020

- Fra 600 mio. til 1 mia. kr i handels- og turismeomsætning

Erhvervsaktiviteter

1. Pakkemodellen

Sikre en koordineret turismeindsats i Sønderborg, der er kendetegnet ved oplevelser af høj kvalitet og sønderjysk autenticitet. Det er vigtigt at samarbejde bredt med kvalitetsaktører på turismeområdet i hele Sønderjylland og Nordtyskland, så man udnytter hinandens styrker. Eksempelvis kombinere oplevelser i Sønderborgs opland og naturområder med besøg på historiske steder i nærområdet og med en shoppedag i Flensborg. På sigt skal der kunne tilbydes målrettede pakkemodeller til de forskellige turisttyper, man satser efter. Fx den grønne erhvervsturist, og privatturisten, der søger ro, natur og fordybelse.

2. Bedre koordination og stærkere samarbejde (kultur, turisme, handel)

Der skal være et mere strategisk og konkretiseret samarbejde mellem turismeaktørerne i Sønderborg kommune og omegn. Det anbefales, at der udvikles en Masterplan for handel og turisme for Sønderborg. Nøgleområder, der skal løse udfordringer og forløse potentialer er:

- At skabe en ny stærk og styrende koordinationsfunktion
- Yde professionel bistand og i øjenhøjde (gode strategiske værtsskab)
- Sikre kvalitetsudvikling og produktudvikling. Fx mad af god kvalitet og nicheoplevelser af høj
- international kvalitet
- Overkomme rivalisering og modsatrettede interesser –skabe nye win wins.
- Samle mange små puljer og aktiviteter i store fælles strategiske indsatser. Herunder en fælles markedsføring.
- Fokuser på destinationen Sønderborg. Lav strategiske tilvalg og fravalg i turismeindsatsen og professionaliser den.
- Niche-turisme bygget på Sønderborgs potentialer og den moderne turists ønsker og livsstil

Mulige roller og samarbejder på tværs

- Kommune/Vækstråd: Koordinere og skaffe rammer og evt. udbyde til private leverandører. Dette er et markant forbedringspunkt.
- Erhvervslivet skal faciliteres og i nogle tilfælde finansiere/ sponsorere.

Sønderborgs kobling til de nationale vækstteams

Bright green business

Regeringens vækstteam fastslår i sine anbefalinger fra feb. 2013, at Danmark skal styrke og videreudvikle sin position inden for bright green business. Regeringens vækstplan for klima og energi sætter ind på fem områder: 1) Grøn omstilling af energisystemet, 2) Eksportfremme globalt, 3) Bygninger og energieffektivisering, 4) Forskning, uddannelse, markedsmodning og uddannelse – DK som test- og demoland og 5) Ressourceudnyttelse.

Bright life business

Regeringen vil bl.a. øge innovationskapaciteten, og den nationale innovationsstrategi skal sikre, at de betydelige offentlige investeringer i forskning, innovation og uddannelse i højere grad omsættes til nye løsninger på samfundsudfordringer samt vækst og jobskabelse i erhvervslivet. Erhvervs- og vækstministeriet arbejder med følgende fokusområder for innovation og vækst: Fødevarer, Vand, bio- og miljøløsninger, Energi og klima, Sundheds- og velfærdsløsninger, Danmark som produktionsland, IKT og digitalisering, kreative erhverv.

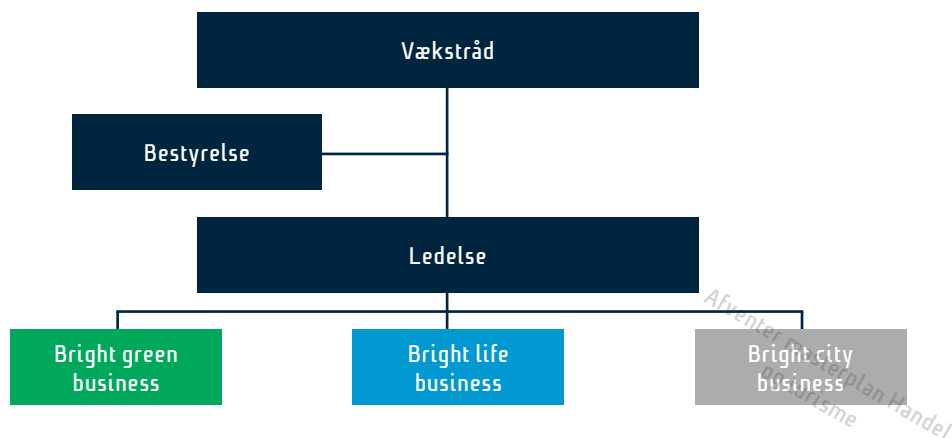
Bright city business

Regeringens overordnede visioner er, at 1) Dansk turisme skal være kvalitetsturisme, 2) Væksten i storby- og erhvervsturismen skal øges, 3) Kyst- og naturturismen skal udvikles og 4) Turismefremmeindsatsen skal organiseres bedre og samordnes efter en samlet national strategi.

Vækstteams peger på, at Danmark skal levere et højt service- og kvalitetsniveau, som er internationalt konkurrencedygtigt. Der skal tiltrækkes flere turister til storby- og erhvervsturismen fra bl.a. Kina og Rusland, som efterspørger danske high end produkter og dansk kultur, arkitektur, design og gastronomi. Det vigtigste marked er dog stadig kyst- og naturturismen. Her skal vi målrette vores produkter til nye turistsegmenter og kundegrupper fra primært Tyskland, Sverige og Norge.

Organisation bag samlet erhvervsindsats Sønderborg

Erhvervsindsatsen for Sønderborg kan organiseres med et overordnet vækstråd, der sætter målene og beslutter strategien for Sønderborg. Under vækstrådet ansættes en ledelse, der har ansvar for, at målene for de tre erhvervsspor opnås. Hvert erhvervsspor indeholder en eller flere organisationer med ansvar for at eksekvere Blå-, grøn og hvidbogens aktiviteter.

Vækstråd

Hvad:

Vækstrådet skal sætte klare mål og strategisk retning samt tildele ressourcer til ledelsen.

Hvem:

Vækstrådet består af ca. 31 personer: 7 politikere fra byrådet, 24 repræsentanter fra erhvervslive og øvrige interessenter. Sønderborg Kommunes borgmester er formand for Vækstrådet. Derudover er der repræsentanter fra erhvervsudvalget og en repræsentant fra den politiske opposition.

Hvordan:

Vækstrådet mødes 4 gange om året til udvikling og sparring på, hvordan vækstmålene nås. Vækstrådet afholder et årligt 'Sandbjergmøde' med flere nye aktører for at evaluere opnåede resultater og udvikle nye strategiske mål. Vækstrådet pålægges af fremsætte minimum 2-3 konkrete vækstinitiativer årligt

Bestyrelse

Hvad:

Bestyrelsen består af 9 personer og er ansvarlig for eksekvering af kommunens erhvervsaktiviteter, ledelse af Vækstråd og er arbejdsgiver for ledelsen af erhvervsfremmestrategien. Bestyrelsen tegner sammen med direktionen Vækstrådet udadtil.

Direktøren for Vækstrådet og Sønderborg Kommunes Erhvervsdirektør indgår med observatør status i bestyrelsen.

Hvem:

Formandskabet i Vækstrådet plus 2 – 3 øvrige personer fra Vækstrådet, der repræsenterer lokal, national og international indsigt og erfaring med ledelse af større vækststrategier.

Hvordan:

Bestyrelsen afrapporterer kvartalsvis til kommunens erhvervsudvalg. Bestyrelsens forslag til handleplaner forelægges de stående udvalg til godkendelse. Bestyrelsen mødes minimum 6 gange om året.

Ledelse

Hvem:

Ledelsen af Vækstrådet består af en direktør med en organisering, der matcher til ledelsens ansvar og opgaver. Direktøren skal have dokumenteret erfaring med at sikre samarbejde mellem erhvervsliv, det offentlige og uddannelsesinstitutioner og have betydelig ledelseserfaring. Direktøren skal have kendskab til betjening af politiske organisationer og kunne koble Sønderborgs vækstinitiativer med nationale og EU aktiviteter og midler.

Hvad:

Ledelsen skal i samarbejde sikre:

- Eksekvering og opfyldelse af Vækstrådets mål i Blå-, grøn- og hvidbogen
- Skabe den mest enkle organisering af alle aktiviteter i indsatsen
- Koordination mellem de tre vækstområder
- Kommunikation lokalt, regionalt, nationalt og internationalt til alle relevante stakeholdere
- Sønderborg Vækstråd bliver en national best case på enkel vækststrategier

